EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.12.8.
COM(2010) 726 végleges

2010/0363 (COD)

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról

{SEC(2010) 1510 végleges}
{SEC(2010) 1511 végleges}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A villamosenergia- és a gázpiacok egy évtizedre visszanyúló liberalizálásának pozitív eredményeként olyan energiatőzsdék és olyan, a tőzsdén kívüli (OTC) ügyletekre vonatkozó egységesített szerződések jöttek létre, amelyek a piaci szereplők, köztük termelők és ellátók, nagy energiafogyasztók, tiszta profilú kereskedők, pénzügyi intézmények és a kereskedelmi ügyletekben részt vevő más szereplők széles köre számára jelentenek vonzerőt.

A versenyalapú, integrált európai energiapiacok támogatják az innovációt és a hatékonyságnövelést. A fejlett, likvid nagykereskedelmi gáz- és villamosenergia-piacok bizalmat keltenek a vállalkozásokban azzal kapcsolatban, hogy a piaci feltételek változásaira képesek lesznek rugalmasan reagálni, ami támogatja az Európa energiaszerkezetének folyamatban lévő átalakulásával összefüggésben szükségessé váló új termelési kapacitásokra és infrastruktúrára irányuló beruházásokat. Másfelől a nagykereskedelmi piaci árak a háztartások és a vállalkozások energiaköltségeit is meghatározzák.

Szükséges tehát, hogy a polgárok, a vállalkozások és a hatóságok megbízhassanak e nagykereskedelmi energiapiacok integritásában. Megfelelő megelőző intézkedések hiányában a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat alááshatja ezt a bizalmat, visszatarthatja a befektetőket, növelheti az energiaárak volatilitását, és általában véve magasabb energiaárakat eredményezhet.

A Bizottság 2007 decemberében a nagykereskedelmi energiapiacok átláthatóságával és a piaci visszaélésekkel kapcsolatban tanácsot kért az Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottságától (Committee of European Securities Regulators – CESR) és a Villamosenergia- és Gázipari Szabályozó Hatóságok Európai Csoportjától (European Regulators Group for Electricity and Gas – ERGEG). Azt a választ kapta, hogy az energiaágazatot szabályozó jogi aktusok körében fontolóra kellene venni egy olyan alapvető, kifejezetten az ágazat igényeihez illeszkedő keretszabályozás kialakításának és tesztelésének lehetőségét, amely a piaci visszaélésekről szóló irányelv hatálya alá nem tartozó villamosenergia- és gázpiaci termékek teljes körére vonatkozna.[1] Ezt a tanácsot a két testület azon megállapításuk alapján adta, hogy a jelenlegi szabályozás mind az alkalmazandó szabályokat, mind az átláthatóság mértékét tekintve hiányosságokat mutat.

2. KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELTEKKEL

Az Energiaügyi Főigazgatóság (akkor még DG TREN) 2009 májusában műhelytalálkozót rendezett abból a célból, hogy felmérje az érdekeltek véleményét, és megvitassa velük, mi volna a legjobb módja egy, az energiapiacok integritását és átláthatóságát biztosítani hivatott ellenőrző rendszer kialakításának. 2009 októberében egy másik műhelytalálkozóra is sor került, amelyen nagyszámú ágazati résztvevő ismerhette meg a piacintegritás leendő ágazatspecifikus szabályozásának legfontosabb építőköveit.

---

[1] A CESR és az ERGEG 2008 októbere és 2009 januárja között három külön dokumentumban (CESR/08-527., CESR/08-998. és CESR/08-739. hiv. sz. alatt) fogalmazta meg tanácsait a Bizottság számára a harmadik energiapiaci jogszabálycsomaggal kapcsolatban.

2009 decemberében az európai villamosenergia-ágazatbeli szabályozási fórum (Firenzei Fórum), illetőleg 2010 januárjában az európai gázágazatbeli szabályozási fórum (Madridi Fórum) ülésén a Bizottság bemutatta a tárgyban készült vitairatát.[2] A Bizottság arra kérte az érdekelteket, hogy a bemutatott elképzelésekkel kapcsolatos javaslataikat és észrevételeiket 2010 februárjáig tegyék meg. 2010. május 31-től 2010. július 23-ig teljes körű nyilvános konzultációra került sor.

A konzultációs folyamattal kapcsolatos információk, az érdekeltekkel tartott találkozókon bemutatott dokumentumok és a kapcsolódó előadásanyagok megtalálhatók a DG ENER internetes oldalain.[3]

3. HATÁSVIZSGÁLAT

E javaslathoz hatásvizsgálat is tartozik, amely részletesen elemzi az energiapiacok integritása és átláthatósága biztosításának lehetséges módjait. A hatásvizsgálatról összeállított jelentés elolvasható a Bizottság internetes oldalain.[4]

4. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

4.1. Jogalap

A javaslat alapja az EUMSz. 194. cikkének (2) bekezdése. Az említett cikk értelmében a belső piac létrehozása, illetve működése keretében az Unió energiapolitikájának céljai közé tartozik az energiapiac működésének biztosítása, a rendelet számára tehát az EUMSz. e rendelkezése szolgáltatja a legjobb jogalapot.

A határokon átívelő energiapiacok európai szintű ellenőrzési és össztagállami koordinált végrehajtási funkciókat is tartalmazó, következetes szabályozásának kialakítása a legelőnyösebben rendeleti úton lehetséges.

4.2. Szubszidiaritás és arányosság

4.2.1. A szubszidiaritás elve

Mivel a javaslat nem tartozik az Unió kizárólagos hatáskörébe, az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikke (3) bekezdésének megfelelően a szubszidiaritás elve érvényesül.

A nagykereskedelmi energiapiacok létfontosságú szerepet játszanak az európai polgárok jólétének, az európai vállalkozások versenyképességének és az Európai Unió energiapolitikája sikerének biztosításában. Amint azt a Bizottságnak adott tanácsaikban is egyértelműen megfogalmazták, a pénzügyi ágazatban és az energiaágazatban működő szabályozó hatóságok az információk elégtelen volta és a hiányos szabályozás miatt nem képesek eredményesen fellépni a piaci visszaélésekkel szemben.

Az Európai Unió energiapiacai mind a kereskedés helyszínét, mind a termelés és a fogyasztás helyét tekintve egyre kevésbé igazodnak a tagállamok közötti határokhoz. Ennélfogva több

---

2 http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm
3 http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/consultations/2010_07_23_energy_markets_en.htm
4 http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm

ország kereslete és kínálata együttesen határozza meg az árakat.[5] Tovább erősíti ezt a folyamatot az EU villamosenergia-piacainak összekapcsolása,[6] mely a tervek szerint 2015-re válik teljessé, a gázpiac esetében pedig az elosztópontokhoz igazodó kereskedés és a betáplálási/kiadási gázszállítási tarifák rendszere.

A nagykereskedelmi energiapiacokon tőzsdei és tőzsdén kívüli (OTC) ügyletek egyaránt bonyolódnak. Főként a tőzsdén kívüli ügyletekre jellemző, hogy gyakran nem abban az országban jön létre a szerződés, amelyhez az ügylet tárgya kapcsolódik. Ezek a fajta ügyletek a tőzsdei kereskedelemre is kihatnak. Nyilvánvaló, hogy az egy adott piacot érintő visszaélések nem csak egy-egy országban fejtik ki hatásukat, hanem elkerülhetetlenül hatással vannak az Európai Unió más területeire is; ugyanígy az energiapiacokon tanúsított versenyellenes magatartás a tagállamok közötti kereskedelemre is kihat, és így az egész belső piacon éreztetheti a fogyasztókra gyakorolt hatását.[7]

Emiatt a belső piac egészére kiterjedően következetes szabályozásra van szükség, és egyúttal egy olyan mechanizmust is fel kell állítani, amelynek révén a hatóságok az EU teljes területéről hozzájuthatnak mindazokhoz az információkhoz, amelyekre a piaci fejlemények teljes megértéséhez szükségük van.

Több helyütt nemzeti szinten próbálják meg ellenőrzés alatt tartani a piacot.[8] Az energiapiacok szerveződése miatt azonban a tagállamok egyedül nehéz helyzetben vannak, ha hozzá kívánnak férni a piaci visszaélések észleléséhez és megelőzéséhez szükséges adatokhoz. EU-szintű fellépés nélkül fennáll a veszélye annak, hogy ezek a fajta kezdeményezések elszaporodnak, és a piaci szereplők egymáshoz nem igazodó vagy egymással kifejezetten ütköző szabályozásokat fognak követni.

A probléma határokon átnyúló jellege miatt nyilvánvaló, hogy az európai energiapiacok integritásának biztosítása szempontjából kulcsfontosságú az EU-szintű fellépés. Uniós szintű koordinációval gondoskodni lehet arról, hogy a belső energiapiac előnyeinek érvényesülését akkor se veszélyeztethessék a polgároknak és a vállalkozásoknak az áralakító folyamatokba vetett bizalmát aláásó nem kívánt piaci magatartásformák, amikor ezeket a magatartásformákat más tagállamban tanúsítják, mint ahol azok hatásaikat kifejtik.

A rendelettel létrehozandó keretben meghatározott szabályok egységesek, kifejezetten az energiapiacok sajátosságaihoz igazodnak, és céljuk a piaci visszaélések eredményes észlelése

---

5 Ezt a megállapítást az egymással szomszédos országokban tapasztalt árak magas korrelációja támasztja alá: például holland–német viszonylatban a következő napra szóló villamosenergia-árak korrelációja 0,57-ról (2004), illetve 0,67-ról (2005) 0,85-ra (2008), illetve 0,91-ra (2009) nőtt. Ezt a jelenséget a hatásvizsgálatról összeállított jelentés részletesen is elemzi.

6 „Target Model for Interregional Congestion Management" (A szűk keresztmetszetek régióközi kezelésének célmodellje), előadás a Firenzei Fórum ülésén, 2009. december 10., http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm

7 A gáz- és a villamosenergia-piacok 2005. évi működésének vizsgálata az 1/2003/EK rendelet 17. cikke alapján, http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/inquiry/index.html#final; lásd még a Bizottság 2008. november 28-i határozatát a COM/39.388 (német nagykereskedelmi villamosenergia-piac) és a COMP/39.389 (német villamosenergia-egyensúlytartási piac) ügyben.

8 A francia energiapiaci szabályozó hatóság (CRE) széles jogkörrel rendelkezik a nagykereskedelmi piac felügyelete területén (ideértve az azonnali ügyleteket és a tőzsdén kívüli származékos ügyleteket is), és a francia piacokhoz kapcsolódó ügyletek adatait egy ideje már egész Európából kéri. A német Monopolkommission kérte egy olyan független piacfigyelő rendszer felállítását Németországban, amely a Németországban lebonyolított tőzsdei és tőzsdén kívüli szállítási ügyletek adataihoz egyaránt rendelkezik hozzáféréssel. Az Egyesült Királyság energiapiaci szabályozó hatósága, az Ofgem 2009 márciusában iratot bocsátott ki a piaci visszaélések megelőzéséről.

és megelőzése. A rendelet értelmében a villamosenergia- és a gázpiacok folyamatos ellenőrzése és az eredményes és koordinált hatósági fellépés biztosítása az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: Ügynökség),[9] valamint – az Ügynökséggel szoros együttműködésben – a 2009/72/EK és a 2009/73/EK irányelv alapján létrehozott nemzeti szabályozó hatóságok és más illetékes hatóságok feladata.

A tagállami hatóságok nemcsak közvetlenül érdekeltek piacaik működésében, hanem, ami ugyancsak nagyon fontos, értik is a joghatóságuk alatt működő piacokon zajló folyamatokat. Ezért az EU-szintű fellépés eredményessége szempontjából kulcsfontosságú a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása. Annak biztosításával, hogy a nemzeti szintű hatóságok hozzáférjenek a munkájukhoz szükséges átfogó adatokhoz, a javasolt rendelet elősegíti a nemzeti szintű ellenőrzés hatékonyságának növelését; emellett a javasolt rendelet azt is biztosítja, hogy a folyamatban hasznosulhasson az Ügynökségnek a villamosenergia- és a gázpiacokra való európai léptékű rálátása, illetőleg az európai villamosenergia- és gázpiacok és -rendszerek működtetésében szerzett jártassága.

4.2.2. Az arányosság elve

A Szerződés 3. cikkének (4) bekezdésével összhangban a javaslat megfelel az arányosság elvének, mert – különösen a nagykereskedelmi energiatermékek piacán működő kereskedőkre gyakorolt hatásait tekintve – nem lépi túl azt a mértéket, amelyet szándékolt céljának elérése: a nagykereskedelmi energiapiacok integritásának és átláthatóságának, illetőleg ezen keresztül a belső energiapiac működésének biztosítása igényel.

4.3. A javaslat részletes magyarázata

4.3.1. Egyértelmű, következetes szabályok

A rendeletben foglalt szabályok kifejezetten tiltják a piaci visszaéléseket a villamos energia és az azzal összefüggő származékos termékek nagykereskedelmi piacán, valamint a földgáz és az azzal összefüggő származékos termékek nagykereskedelmi piacán. Kifejezett tilalom alá esik különösen a bennfentes információk alapján való kereskedés és a piaci manipuláció. A szabályok megfogalmazásukat tekintve igazodnak a piaci visszaélésekről szóló irányelvhez, és az említett irányelv alá tartozó pénzügyi eszközökre nem alkalmazandók.

Ebből következik, hogy a szabályozásban megszűnnek a CESR és az ERGEG által jelzett hiányosságok, és a nagykereskedelmi energiapiacok esetében is egyértelműen kimondásra kerül a piaci visszaélés tilalma.

4.3.2. Rugalmasan kiigazítható, kompatibilis szabályok

A rendelet értelmében ezeket a szabályokat a Bizottság határozza meg, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján. A nyilvános konzultációk alkalmával az ágazat képviselői e megoldás mellett foglaltak állást, figyelemmel arra, hogy ezáltal biztosítható az energiapiaci sajátosságok és a várható változások figyelembevétele. Ebből a szempontból nem érdektelen, hogy a harmadik energiapiaci liberalizációs jogszabálycsomaggal bevezetett üzemi és

[9] Az Ügynökség a Szerződés 95. cikke alapján, az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról szóló 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel jött létre. Az Ügynökség a Szerződés 194. cikkében meghatározott célkitűzések megvalósításán dolgozik. Ha ez a cikk már hatályban lett volna a 713/2009/EK rendelet elfogadásakor, akkor ez szolgáltatta volna a jogalapot az Ügynökség létrehozásához.

kereskedelmi szabályzatok elfogadása számos változást hoz majd a határokon átívelő piacok működésében. A pénzügyi szabályozó hatóságoknak így lehetőségük nyílik arra, hogy az energiapiaci pénzügyi eszközökre egy sokkal részletesebb szabályozást figyelembe véve alkalmazzák a piaci visszaélésekről szóló irányelv rendelkezéseit.

4.3.3. Az észlelést és az eredményes megelőzést szolgáló intézkedések

Piacellenőrzés

A piaci visszaélések észleléséhez hatékony piacellenőrzésre van szükség, ehhez pedig arra, hogy az ellenőrzésért felelős szervek időben és teljes körűen hozzájussanak az egyes ügyletek adataihoz. Az EU-szintű fellépés biztosíthatja az energiapiacok ellenőrzésében elengedhetetlen holisztikus szemléletmódot. Az Ügynökség rendelkezik az energiapiacok ellenőrzéséhez szükséges szakértelemmel, és ez irányú tevékenységét az energiaágazatban működő nemzeti szabályozó hatóságokkal fenntartott intézményi kapcsolatai is segítik.

A rendelet értelmében az Ügynökség gyűjti, áttekinti és mások rendelkezésére bocsátja a nagykereskedelmi energiapiacokra vonatkozó adatokat. A tagállami hatóságok – a nemzeti szabályozó hatóságokat, a pénzügyi szabályozó hatóságokat és a versenyhivatalokat egyaránt beleértve – nemcsak közvetlenül érdekeltek piacaik eredményeiben, hanem, ami ugyancsak nagyon fontos, értik is a joghatóságuk alá tartozó piacokon zajló folyamatokat. Ezért a rendeletben előírt piacellenőrzés szempontjából központi szerep hárul az Ügynökség és a nemzeti szintű hatóságok közötti együttműködésre.

Adatszolgáltatás

A rendelet arra kötelezi a piaci szereplőket, hogy adják át az Ügynökségnek a nagykereskedői energiatermékek piacán lebonyolított ügyleteikre vonatkozó nyilvántartásukat. Az adatszolgáltatás formátumáról, tartalmáról és határidőiről a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusai fognak rendelkezni, melyek viszont az Ügynökség által kidolgozott iránymutatás-tervezetekre fognak épülni. Ezek az iránymutatások több adatszolgáltatási csatorna igénybevételét is lehetővé fogják tenni. Ezáltal a lehető legcsekélyebb mértékre korlátozódnak a piaci szereplők terhei, és a piaci visszaélésekről szóló irányelv hatálya alá is tartozó kötelezettek esetében kiküszöbölhető a többszöri adatszolgáltatás.

Kivizsgálás és hatósági fellépés

A piacellenőrzést hatékony kivizsgálási jogosítványok fogják kiegészíteni, amelyek a piaci visszaélés gyanúja esetén vehetők igénybe, és szükség esetén megfelelő szankciók kiszabását eredményezhetik. Ebben a kérdésben a rendelet elsősorban a nemzeti szabályozó hatóságokra ró feladatokat, és arra kötelezi a tagállamokat, hogy ezeknek a hatóságoknak biztosítsák a piaci visszaélés vélt eseteinek kivizsgálásához szükséges hatásköröket, továbbá megfelelő szankciókat határozzanak meg a rendeletben foglalt szabályok megsértésének eseteire.

A rendeletben az is megjelenik, hogy az energiapiacok határokon átívelő jellegéből következően központi szerepet kell kapnia az együttműködésnek. Ebben a vonatkozásban az Ügynökség lát el fontos feladatokat: az energiágazatban működő szabályozó hatóságokkal és a pénzügyi felügyeleti szervekkel szorosan együttműködve, a nemzeti szabályozó hatóságok felé a piaci visszaélés gyanújának felmerülésekor adott jelzések, illetőleg az információcsere segítése útján gondoskodik az eljáró hatóságok által a piaci visszaélés gyanújának felmerülése nyomán tett válaszlépések következetességéről.

Ez a koordinációs szerepkör különösen akkor lesz fontos, amikor a kivizsgálás több tagállamot is érint, illetőleg akkor, amikor nem egyértelmű, hogy a vélt piaci visszaélés valóban megvalósult-e. A rendelet lehetőséget ad arra, hogy az érintett nemzeti szabályozó hatóságok képviselőiből az Ügynökség koordinálásával kivizsgáló csoport jöjjön létre.

5. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslat költségvetési vonzatait a mellékelt pénzügyi kimutatás tekinti át.

2010/xxxx (COD)

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,[10]

a javaslat nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,[11]

tekintettel a Régiók Bizottsága véleményére,[12]

a rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) Fontos olyan helyzetet teremteni, amelyben a fogyasztók megbízhatnak a villamosenergia- és a gázpiacok integritásában, a nagykereskedelmi energiapiacokon kialakuló árak pedig méltányos módon tükrözik a kereslet és a kínálat egyensúlyát.

(2) Az Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottsága és a Villamosenergia- és Gázipari Szabályozó Hatóságok Európai Csoportja tanácsai rámutatnak, hogy a jelenlegi szabályozás hatálya nem terjed ki a szükséges mértékben a villamosenergia- és a gázpiacok integritásával összefüggő kérdésekre; az említett testületek egyben azt az ajánlást is megfogalmazták, hogy a piaci visszaélések megelőzése céljából érdemes volna megfontolni egy kifejezetten az energiaágazatra vonatkozó, megfelelő keretszabályozás kialakítását.

(3) Az Európai Unió energiapiacait egyre szorosabb szálak kötik egymáshoz. Az egy adott tagállamban elkövetett piaci visszaélés a tagállam határain túl is hatással van a nagykereskedelmi villamosenergia- és gázárakra. Ezért a piacok integritását a tagállamok önmagukban nem képesek biztosítani.

---

[10] HL C […]., , […]., […]. o.
[11] HL C […]., , […]., […]. o.
[12] HL C […]., , […]., […]. o.

(4) A nagykereskedelmi energiapiacok árupiacokat és származékos piacokat egyaránt magukban foglalnak, és a két szektorban az árak bonyolult kölcsönhatások eredményeképpen alakulnak ki.

(5) Az energiapiacok ellenőrzése területén eddig tagállamonként és ágazatonként eltérő gyakorlat érvényesült. Ebből az következik, hogy a piacok általános szerveződésétől és a szabályozási környezettől függően bizonyos kereskedelmi tevékenységek több ellenőrzési rendszer hatálya alá is tartozhatnak, így az ellenőrzést gyakran több különböző hatóság, esetenként több különböző tagállam hatóságai egyszerre gyakorolják. Ennek eredményeképpen előfordulhatnak olyan esetek, amikor a felelősségi viszonyok nem egyértelműek, miközben az is lehetséges, hogy bizonyos helyzetekben egyáltalán nem érvényesül ellenőrzés.

(6) Több nagyon fontos energiapiacon jelenleg nem esnek egyértelmű tilalom alá az energiapiac integritását aláásó piaci magatartásformák.

(7) A nagykereskedelmi energiapiacokon egyszerre zajlik árukereskedelem és a származékos termékekkel való kereskedés. Ezért fontos gondoskodni arról, hogy a – bennfentes kereskedés és piaci manipuláció formájában megnyilvánuló – piaci visszaélések fogalommeghatározása a származékos termékek piaca és az árupiac vonatkozásában egymással összeegyeztethető legyen.

(8) A villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2009. július 13-i 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[13] és a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[14] egyaránt abból indul ki, hogy ahhoz, hogy a piaci résztvevők felmérhessék a mindenkori keresletet és kínálatot, és megérthessék a nagykereskedelmi ár mozgásának okait, az szükséges, hogy egyenlő mértékben hozzáférjenek a rendszer fizikai állapotára és hatékonyságára vonatkozó információkhoz.

(9) Egyértelműen meg kell tiltani a bennfentes információk alapján való kereskedést és az ilyen kereskedés megkísérlését, függetlenül attól, hogy az ilyen kereskedést az adott személy saját maga vagy harmadik személy javára végzi-e, illetve kísérli-e meg. A bennfentes információk felhasználása magában foglalhatja azt az esetet is, amikor olyan személy folytat kereskedést a nagykereskedelmi energiapiacon, aki tudatában van annak, vagy akitől elvárható, hogy tudatában legyen annak, hogy bennfentes információknak van birtokában.

(10) A nagykereskedelmi energiapiacok esetében a piaci manipuláció az árak olyan szinten történő mesterséges rögzítését jelenti, amelyet az előállítási, a tárolási vagy a szállítási kapacitások tényleges rendelkezésre állása és költségei, illetőleg a kereslet nem indokolnak.

(11) A nagykereskedelmi energiapiacok dinamizmusa és változékonysága miatt pontosan meg szükséges határozni a szóban forgó piacok sajátosságainak figyelembevételével a bennfentes információ és a piaci manipuláció fogalmát. A Bizottságot fel kell

---

[13] HL L 211., 2009.8.14., 15. o.
[14] HL L 211., 2009.8.14., 36. o.

hatalmazni arra, hogy e kérdéskör részletes szabályozása érdekében a Szerződés 290. cikke értelmében felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el.

(12) Az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról szóló 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[15] a Szerződés 194. cikkében meghatározott célkitűzések megvalósítását szolgálja. Ha ez a cikk már hatályban lett volna a 713/2009/EK rendelet elfogadásakor, akkor ez szolgáltatta volna a jogalapot az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: Ügynökség) létrehozásához.

(13) A nagykereskedelmi energiapiacok esetében a piaci visszaélések eseteinek észlelése és megelőzése szempontjából egyaránt kulcsfontosságú a hatékony piacellenőrzés. Az ellenőrzés elvégzésére a villamosenergia- és a gázpiacokra való európai léptékű rálátása, valamint az európai villamosenergia- és gázpiacok és -rendszerek működtetésében szerzett tapasztalatai okán az Ügynökség a legalkalmasabb. Mivel a nemzeti szabályozó hatóságok hasznos ismeretekkel rendelkeznek a tagállamuk energiapiacain zajló folyamatokról, a hatékony piacellenőrzés biztosításában ezeknek a hatóságoknak is fontos szerepet kell kapniuk.

(14) A hatékony piacellenőrzés rendszeres hozzáférést tesz szükségessé az ügyletekre vonatkozó adatokhoz. Ezért a nagykereskedelmi energiatermékekkel kereskedő piaci résztvevőktől meg kell követelni, hogy ezeket az információkat az Ügynökségnek átadják.

(15) Annak érdekében, hogy a nagykereskedelmi energiatermékekkel kapcsolatos ügyletekre vonatkozó információk gyűjtésében érvényesülhessen a szükséges mértékű rugalmasság, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy a piaci résztvevőktől megkövetelt információszolgáltatás határidőinek, formátumának és tartalmának szabályozása érdekében a Szerződés 290. cikke értelmében felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el. Gondoskodni kell arról, hogy a jelentéstételi kötelezettségek ne okozzanak szükségtelen költségeket a piaci résztvevők számára. Ezért azokat a személyeket, amelyek a pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[16] rendelkezései alapján illetékes hatóság felé vagy a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló …/…/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezései alapján kereskedési adattár és illetékes hatóság felé ügyleteikről beszámolnak, e rendelet alapján nem indokolt újabb jelentéstételre kötelezni.

(16) A nagykereskedelmi energiatermékekkel való kereskedés teljes körű és hatékony ellenőrzésének elősegítése érdekében az Ügynökségnek létre kell hoznia azokat a mechanizmusokat, amelyek révén a nagykereskedelmi energiapiacokról hozzá beérkező információkhoz mások, köztük különösen az Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság létrehozásáról szóló ---/----/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel [ESMA-rendelet, l. a Bizottság javaslatát a 2009/0144 (COD) eljárásban] létrehozott Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság, a nemzeti szabályozó hatóságok, a tagállamok hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságai, a tagállami versenyhivatalok és más érintett hatóságok hozzáférhetnek.

---

15 HL L 211., 2009.8.14., 1. o.

16 HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

(17) Az Ügynökségnek gondoskodnia kell a hozzá beérkező adatok operatív biztonságáról, meg kell akadályoznia a nála tárolt információkhoz való jogosulatlan hozzáférést, és eljárásokat kell kialakítania annak érdekében, hogy az általa összegyűjtött adatokhoz hozzáférni jogosult személyek ezeket az adatokat visszaélésszerűen ne használhassák fel. Az Ügynökséget egyben biztosítani kell afelől, hogy az általa tárolt információkhoz hozzáféréssel rendelkező hatóságok ugyanilyen magas szintű biztonságot lesznek képesek garantálni.

(18) Lehetővé kell tenni, hogy az Ügynökség az általa összegyűjtött adatokat – a kereskedelmi szempontból érzékeny adatok kivételével – hozzáférhetővé tegye a piac résztvevői és a széles nyilvánosság számára. Ez a fajta átláthatóság jótékony hatással lehet a piacok iránti bizalom megerősödésére és a nagykereskedelmi energiapiacok működésével kapcsolatos ismereteink bővülésére.

(19) Az e rendeletben foglalt rendelkezések tagállamokban való érvényesülésének biztosítását a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe kell utalni. E feladat hatékony ellátásához ezeknek a hatóságoknak rendelkezniük kell a szükséges kivizsgálási hatáskörökkel.

(20) Az Ügynökségnek biztosítania kell, hogy e rendelet alkalmazása az Európai Unió területén koordináltan, a bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról (piaci visszaélés) szóló, 2003. január 28-i 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[17] alkalmazásával koherens módon történjék. Mivel a nagykereskedelmi energiapiacokon elkövetett piaci visszaélések gyakran több tagállamot is érintenek, az Ügynökségnek fontos szerepet kell játszania a kivizsgálások hatékony és következetes végrehajtásának biztosításában. Ehhez az Ügynökségnek képesnek kell lennie arra, hogy az érintett nemzeti szabályozó hatóságok – és adott esetben más hatóságok – képviselőiből álló kivizsgáló csoportok tevékenységét koordinálja.

(21) A nemzeti szabályozó hatóságoknak és a hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságoknak együtt kell működniük annak érdekében, hogy az árupiacokat és származékos piacokat egyaránt magukban foglaló nagykereskedelmi energiapiacokon elkövetett piaci visszaélésekkel szembeni fellépés koordinált módon történjék.

(22) Fontos, hogy az e rendelet rendelkezései alapján bizalmas információk birtokába jutó személyekre szakmai titoktartási kötelezettség vonatkozzék.

(23) Fontos, hogy az e rendelet megszegéséért kiszabott szankciók arányosak és visszatartó erejűek legyenek, továbbá tükrözzék az elkövetett jogsértés súlyosságát, valamint a bennfentes információk felhasználása és a piaci manipuláció nyomán a kereskedésben elérhető nyereség mértékét. A villamosenergia- és a gázpiaci származékos termékekkel, illetőleg magával a villamos energiával és a földgázzal való kereskedés közötti összefüggésekre való tekintettel az e rendelet megszegéséért kiszabott szankcióknak indokolt összhangban lenniük a tagállamok által a 2003/6/EK irányelv végrehajtása keretében alkalmazott szankciókkal.

(24) Mivel e rendelet célkitűzését: az energiapiacok átláthatóságát és integritását biztosító harmonizált keretszabályozás kialakítását tagállami szinten nem lehet kielégítően megvalósítani, és az uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió a Szerződés 5.

[17] HL L 96., 2003.4.12., 16. o.

cikkében foglalt szubszidiaritási elvvel összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben foglalt arányossági elvvel összhangban a rendelet nem lépi túl a szóban forgó célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy, hatály és kapcsolat más uniós jogi aktusokkal

E rendelet a nagykereskedelmi energiapiacok vonatkozásában – a pénzügyi piacokon alkalmazott hasonló tárgyú szabályokhoz igazodva – megállapítja a visszaélést megvalósító magatartásformák tilalmának szabályait. E rendelet ezen túlmenően a nagykereskedelmi energiapiacoknak az Ügynökség által történő ellenőrzéséről is rendelkezik.

E rendelet rendelkezéseit a nagykereskedelmi energiapiacokon folytatott kereskedésre kell alkalmazni. A 3. és a 4. cikkben foglalt rendelkezések a pénzügyi eszköznek minősülő és ebből kifolyólag a 2003/6/EK irányelv 9. cikkének hatálya alá tartozó nagykereskedelmi energiatermékekre nem alkalmazandók. E rendelet nem érinti a 2003/6/EK és a 2004/39/EK irányelv rendelkezéseit, valamint az európai versenyjog rendelkezéseinek az e rendelet hatálya alá tartozó magatartásformákra való alkalmazását.

Az Ügynökség, a nemzeti szabályozó hatóságok és a hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságok kötelesek együttműködni egymással annak érdekében, hogy a vonatkozó szabályok érvényesülésének biztosítását célzó fellépésük minden olyan esetben összehangolt megközelítésmódot kövessen, amikor az egy vagy több, a 2003/6/EK irányelv 9. cikkének hatálya alá tartozó pénzügyi eszközt és egy vagy több, a 3. és a 4. cikk hatálya alá tartozó nagykereskedelmi energiaterméket egyszerre érint.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „bennfentes információ”: olyan, nyilvánosságra nem hozott, egy vagy több nagykereskedelmi energiatermékkel közvetlenül vagy közvetve kapcsolatos pontos információ, amelynek nyilvánosságra hozatala jelentős hatást gyakorolhat a szóban forgó nagykereskedelmi energiatermékek árára.

   Az első bekezdés alkalmazásában azt az információt, amelyet az ésszerű magatartást tanúsító piaci résztvevő valószínűsíthetően felhasználna annak eldöntésében, hogy részt kíván-e venni egy nagykereskedelmi energiatermékre vonatkozó ügyletben, olyan információnak kell tekinteni, amelynek nyilvánosságra hozatala valószínűsíthetően jelentős hatást gyakorolna a szóban forgó nagykereskedelmi energiatermékek árára. Ilyen információ különösen a villamos energia vagy földgáz előállítására, tárolására, fogyasztására, átvitelére vagy szállítására szolgáló létesítmények kapacitásaira vonatkozó információ, valamint az az információ, amelyet uniós vagy nemzeti szintű jogszabály vagy intézkedés, piaci szabály,

szerződés vagy az adott nagykereskedelmi energiapiacon érvényesülő szokások alapján nyilvánosságra kell hozni.

Bennfentes információnak minősülhet például az az információ, amelyet a 714/2009/EK rendelet vagy a 715/2009/EK rendelet rendelkezései – beleértve az említett rendeletek alapján elfogadott iránymutatásokat és üzemi és kereskedelmi szabályzatokat is – alapján nyilvánosságra kell hozni;

2. „piaci manipuláció”:

a) olyan ügyletben való részvétel vagy olyan vételi vagy eladási megbízás adása nagykereskedelmi energiatermékek vonatkozásában:

– amely ténylegesen vagy valószínűsíthetően hamis vagy félrevezető jelzéseket ad a nagykereskedelmi energiatermékek kínálatáról, keresletéről vagy áráról, vagy

– amelynek útján egy személy vagy több, egymással összejátszó személy a szokásostól eltérő vagy mesterséges szinten rögzíti vagy kísérli meg rögzíteni egy vagy több nagykereskedelmi energiatermék árát, kivéve abban az esetben, ha az ügyletben részt vevő, illetve a vételi vagy eladási megbízást adó személy bizonyítja, hogy magatartását jogos indokok vezérelték, és az érintett ügylet vagy megbízás megfelel az érintett nagykereskedelmi energiapiacon érvényesülő elfogadott piaci gyakorlatnak, vagy

– amelyben fiktív eszközökhöz vagy a megtévesztés, félrevezetés más formájához folyamodnak vagy kísérelnek meg folyamodni;

b) olyan információk terjesztése a nagykereskedelmi energiatermékekről, amelyek ténylegesen vagy valószínűsíthetően hamis vagy félrevezető jelzéseket adnak, ideértve a híresztelések és a hamis vagy félrevezető hírek terjesztését is, amennyiben az információkat terjesztő személynek tudomása volt vagy tudnia kellett volna az információk hamis vagy félrevezető voltáról. Az újságírói minőségében eljáró újságíró esetében az információterjesztést az újságírói szakmára irányadó szabályok figyelembevételével kell megítélni, kivéve abban az esetben, ha az újságíró az információterjesztésből közvetlenül vagy közvetve előnyre vagy haszonra tett szert.

Piaci manipulációnak minősül például az, ha valaki azt a látszatot kelti, hogy a rendelkezésre álló villamosenergia-előállítási kapacitás, földgázmennyiség, villamosenergia-átviteli kapacitás vagy földgázszállítási kapacitás eltér attól, amely fizikailag ténylegesen rendelkezésre áll;

3. „piaci manipuláció megkísérlése”:

a) nagykereskedelmi energiatermékre vonatkozó ügyletben való részvétel, vételi vagy eladási megbízás adása vagy más cselekmény azzal a szándékkal, hogy a kérdéses személy:

– hamis vagy félrevezető jelzéseket adjon a nagykereskedelmi energiatermékek kínálatáról, keresletéről vagy áráról,

– egy vagy több nagykereskedelmi energiatermék árát a szokásostól eltérő vagy mesterséges szinten rögzítse, vagy

– valamely nagykereskedelmi energiatermékkel kapcsolatban fiktív eszközhöz vagy a megtévesztés, félrevezetés más formájához folyamodjon;

b) információk azzal a szándékkal történő terjesztése tömegtájékoztatási eszközökkel, beleértve az internetet is, vagy más módon, hogy a kérdéses személy nagykereskedelmi energiatermékekkel kapcsolatban hamis vagy félrevezető jelzéseket adjon;

4. „nagykereskedelmi energiatermékek”: a következő szerződések és származékos termékek (ügyletek), függetlenül a kereskedelmi ügylet lebonyolításának helyétől:

a) a földgáz vagy villamos energia átadására (szolgáltatására) vonatkozó szerződések;

b) a földgázzal vagy villamos energiával kapcsolatos származékos termékek (ügyletek);

c) a földgáz vagy villamos energia szállítására vonatkozó szerződések;

d) a földgáz vagy villamos energia szállításával kapcsolatos származékos termékek (ügyletek).

Nem nagykereskedelmi termék a földgáznak vagy villamos energiának a végfelhasználók általi felhasználás céljából történő átadására (szolgáltatására) vonatkozó szerződés;

5. „nagykereskedelmi energiapiac”: bármely olyan piac az Unión belül, ahol nagykereskedelmi energiatermékekkel kereskednek;

6. „hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóság”: a 2003/6/EK irányelv 11. cikkében előírt eljárással kijelölt hatóság;

7. „nemzeti szabályozó hatóság”: a 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[18] 35. cikkének (1) bekezdése vagy a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[19] 39. cikkének (1) bekezdése alapján kijelölt nemzeti szabályozó hatóság;

8. „átvitelirendszer-, illetve szállításirendszer-üzemeltető”: a 2009/72/EK irányelv 2. cikkének 4. pontja szerinti átvitelirendszer-üzemeltető, valamint a 2009/73/EK irányelv 2. cikkének 4. pontja szerinti szállításirendszer-üzemeltető.

[18] HL L 211., 2009.8.14., 55. o.
[19] HL L 211., 2009.8.14., 94. o.

3. cikk

A bennfentes kereskedelem tilalma és a bennfentes információk közzétételének kötelezettsége

(1) Annak a személynek, aki nagykereskedelmi energiatermékkel kapcsolatban bennfentes információ birtokában van, tilos:

a) a szóban forgó információt felhasználva saját maga vagy harmadik személy javára közvetlenül vagy közvetve olyan nagykereskedelmi energiaterméket vennie, eladnia, valamint ilyen eladást vagy vételt megkísérelnie, amellyel a szóban forgó információ kapcsolatos;

b) a szóban forgó információt másnak átadnia, kivéve abban az esetben, ha a szóban forgó információ átadása az adott személy munkakörének vagy foglalkozásának szokásos gyakorlása, feladatainak szokásos ellátása keretében történik. Ez utóbbi esetben az adott személy köteles a szóban forgó információt teljes egészében és hatékony módon nyilvánosságra hozni. Ha az átadás szándékos, akkor a szóban forgó információt mindenkinek egyszerre kell átadni. Ha az átadás nem szándékos, akkor a szóban forgó információt a szándékolatlan átadást követően a lehető leghamarabb kell mindenkinek átadni. E pont rendelkezéseit nem kell alkalmazni abban az esetben, ha az információ átadása olyan személynek történik, akit titoktartási kötelezettség köt, függetlenül attól, hogy ez a kötelezettség törvényen, más jogszabályi rendelkezésen, társaság alapító okiratán vagy szerződésen alapul-e;

c) bennfentes információk alapján más személyt olyan nagykereskedelmi energiatermék vételére vagy eladására buzdítania vagy rávennie, amellyel a szóban forgó információ kapcsolatos.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom a nagykereskedelmi energiatermékkel kapcsolatban bennfentes információval rendelkező következő személyeket köti:

a) a vállalkozások igazgatási, irányítási, felügyeleti testületének tagjait;

b) a vállalkozásban tőkerészesedéssel rendelkező személyeket;

c) azokat, akik a szóban forgó információ birtokába munkakörük vagy foglalkozásuk gyakorlása, feladataik ellátása keretében jutottak;

d) azokat, akik a szóban forgó információ birtokába bűncselekmény útján jutottak;

e) azokat, akik tudnak vagy tudniuk kellene arról, hogy a szóban forgó információ bennfentes információ.

(3) Abban az esetben, ha nagykereskedelmi energiatermékkel kapcsolatban jogi személy rendelkezik bennfentes információval, az (1) bekezdésben előírt tilalmak azokat a természetes személyeket is kötik, akik részt vesznek a szóban forgó jogi személy javát szolgáló ügyletre vonatkozó döntés meghozatalában.

(4) A piaci résztvevők kötelesek nyilvánosságra hozni a részben vagy egészben tulajdonukban lévő vagy ellenőrzésük alatt álló, valamint a működési kérdésekben részben vagy egészben a felelősségük alá tartozó vállalkozásokkal és létesítményekkel kapcsolatos bennfentes információkat. Ilyen információ különösen az, amely a villamos energia vagy földgáz előállítására, tárolására, fogyasztására, átvitelére vagy szállítására szolgáló létesítmények kapacitására vonatkozik.

Ha azt jogos érdekeinek védelme érdekében szükségesnek tartja, a piaci résztvevő saját felelősségére elhalaszthatja a bennfentes információ nyilvánosságra hozatalát, amennyiben a halasztással valószínűsíthetően nem vezeti félre a nyilvánosságot, képes gondoskodni az érintett információ bizalmas kezeléséről, és az érintett információt felhasználva nem hoz semminemű döntést nagykereskedelmi energiatermékek kereskedelmével kapcsolatban. A piaci résztvevő ilyen esetben – figyelemmel a 7. cikk (4) bekezdésére – köteles az érintett információt átadni az Ügynökségnek és az érintett nemzeti szabályozó hatóságnak.

Az első és a második albekezdés nem érinti a piaci résztvevőknek a 2009/72/EK irányelv, a 2009/73/EK irányelv, a 714/2009/EK rendelet és a 715/2009/EK rendelet rendelkezései alapján – különösen az információk nyilvánosságra hozatalának időpontja és módja vonatkozásában – fennálló kötelezettségeit, ideértve az említett irányelvek és rendeletek alapján elfogadott iránymutatásokban és üzemi és kereskedelmi szabályzatokban megállapított kötelezettségeket is.

(5) E cikk rendelkezéseit nem kell alkalmazni abban az esetben, ha a nagykereskedelmi energiatermék eladására vagy vételére vonatkozó ügyletre olyan megállapodásból fakadó, esedékessé vált kötelezettség teljesítése érdekében került sor, amelyet a felek azelőtt kötöttek meg, hogy az érintett személy a bennfentes információ birtokába jutott volna.

Az (1) bekezdés a) és c) pontját nem kell alkalmazni az átvitelirendszer-, illetve szállításirendszer-üzemeltetőkre abban az esetben, amikor a 2009/72/EK irányelv 12. cikkének d) és e) pontjában, illetőleg a 2009/73/EK irányelv 13. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjában foglalt kötelezettségüknek eleget téve, a rendszer biztonságos és megbízható üzeme érdekében földgázt vagy villamos energiát vásárolnak.

4. cikk

A piaci manipuláció tilalma

Tilos a nagykereskedelmi energiapiacok vonatkozásában piaci manipulációt folytatni vagy azt megkísérelni.

5. cikk

A bennfentes információ és a piaci manipuláció fogalmának részletes meghatározása

(1) A nagykereskedelmi energiapiacokon a jövőben bekövetkező fejlemények figyelembevétele érdekében a Bizottság a 15. cikk alapján, a 16. és a 17. cikkben

foglalt feltételekkel, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján részletesen meghatározza a 2. cikk 1–5. pontjában meghatározott fogalmakat.

(2) Az (1) bekezdés alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusoknak figyelembe kell venniük legalább:

a) a nagykereskedelmi energiapiacok működésének sajátosságait, az árupiacok és a származékos piacok közötti kölcsönhatásokat;

b) a tényleges és a tervezett előállítási és fogyasztási kapacitások nagyságának, valamint az átviteli, illetőleg szállítási kapacitások és a tárolási kapacitások tényleges és tervezett kihasználtságának hatásait a nagykereskedelmi energiapiacokon kialakuló árakra;

c) a 714/2009/EK rendelet és a 715/2009/EK rendelet rendelkezései alapján elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatokat és keretjellegű iránymutatásokat.

6. cikk

Piacellenőrzés

(1) Az Ügynökség – a bennfentes információk alapján folytatott kereskedelem és a piaci manipuláció eseteinek észlelése és megelőzése érdekében – folyamatosan ellenőrzi a nagykereskedelmi energiatermékek kereskedelmét. Az Ügynökség ennek keretében a 7. cikkben meghatározott feltételekkel gyűjti a nagykereskedelmi energiapiacok elemzéséhez és ellenőrzéséhez szükséges adatokat.

(2) A nemzeti szabályozó hatóságok együttműködnek az Ügynökséggel a nagykereskedelmi energiapiacoknak az (1) bekezdés alapján történő ellenőrzésében. Ennek érdekében a nemzeti szabályozó hatóságok számára – a 8. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételekkel – hozzáférést kell biztosítani az Ügynökség által az (1) bekezdés alapján összegyűjtött, releváns információkhoz.

(3) Az Ügynökség legalább évente jelentést nyújt be a Bizottságnak az e rendelet alapján végzett tevékenységéről. Ebben a jelentésben a Bizottság figyelmébe ajánlja a piaci szabályokkal, a szabványokkal és az eljárásokkal kapcsolatban azonosított azon problémákat, amelyek segíthetik a bennfentes kereskedelmet vagy a piaci manipulációt, vagy aláássák a belső piacot. A jelentés a 713/2009/EK rendelet 11. cikkének (2) bekezdése szerinti jelentéssel egységes szerkezetben is benyújtható.

Az Ügynökség a nagykereskedelmi energiapiacok hatékony és eredményes ellenőrzéséhez szükségesnek ítélt körben ajánlásokat fogalmazhat meg az ügyletekre – ideértve a vételi és az eladási megbízásokat is – vonatkozó nyilvántartásokkal kapcsolatban. Az ajánlások megfogalmazása előtt az Ügynökség a 713/2009/EK rendelet 10. cikkében foglalt rendelkezéseknek megfelelően köteles egyeztetni az érdekeltekkel. Az Ügynökség köteles egyeztetni különösen az ESMA-val, a nemzeti szabályozó hatóságokkal és a tagállamok hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságaival.

7. cikk

Adatgyűjtés

(1) Az Ügynökségnek át kell adni a nagykereskedelmi energiapiacokon megvalósuló ügyletekre vonatkozó nyilvántartásokat, ideértve a vételi és az eladási megbízásokra vonatkozó nyilvántartásokat is. A Bizottság a 15. cikk alapján, a 16. és a 17. cikkben foglalt feltételekkel, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján megállapítja az információszolgáltatás határidőit, formátumát és tartalmát, továbbá – szükség szerint – az információszolgáltatás vonatkozásában az ügyletek esetében alkalmazandó küszöbértékeket, valamint azon szerződéstípusok körét, amelyekre az ügyletekkel kapcsolatos információszolgáltatási kötelezettség kiterjed.

(2) Az (1) bekezdés alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusoknak biztosítaniuk kell, hogy a (3) bekezdés a), b) és c) pontjában meghatározott azon személyek, akik a 2004/39/EK irányelv[20] vagy a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló ---/----/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [európai piaci infrastruktúra-rendelet – 2010/0250 (COD)] alapján már szolgáltattak ügyletekre vonatkozó információkat, az említett jogi aktusokban előírt információszolgáltatási kötelezettségen túlmenően ne legyenek kötelesek további információkat szolgáltatni.

Az első albekezdés sérelme nélkül az (1) bekezdés alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusok megállapíthatnak kötelező erővel nem rendelkező keretszabályokat annak lehetővé tételére, hogy a szervezett piacok és a vételi és az eladási ajánlatok egyeztetésére vagy bejelentésére szolgáló rendszerek a nagykereskedelmi energiatermékekre vonatkozó ügyletekkel kapcsolatos nyilvántartásaikat átadhassák az Ügynökségnek.

(3) A (1) bekezdésben előírt információszolgáltatás kötelezettje:

a) a piaci szereplő;

b) a piaci szereplő nevében eljáró harmadik személy;

c) a szervezett piac, a vételi és az eladási ajánlatok egyeztetésére vagy bejelentésére szolgáló rendszer;

d) a(z) ---/----/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [európai piaci infrastruktúra-rendelet – 2010/0250 (COD)] értelmében nyilvántartásba vett vagy elismert kereskedési adattár;

e) az illetékes hatóság, amennyiben a 2004/39/EK irányelv 25. cikkének (3) bekezdésében vagy a(z) ---/----/EU rendelet [európai piaci infrastruktúra-rendelet – 2010/0250 (COD)] 6. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján ilyen információt kapott.

---

[20] HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

(4) A piaci szereplők – a nagykereskedelmi energiapiacokon zajló kereskedelem ellenőrzéséhez – kötelesek információkat szolgáltatni az Ügynökségnek a villamos energia és a földgáz előállítására, tárolására, fogyasztására, átvitelére és szállítására szolgáló létesítmények kapacitásáról.

A Bizottság a 15. cikk alapján, a 16. és a 17. cikkben foglalt feltételekkel, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján megállapítja az információszolgáltatás határidőit, formátumát és tartalmát.

8. cikk

Információmegosztás az Ügynökség és más szervek között

(1) Az Ügynökség kialakítja azokat a mechanizmusokat, amelyek lehetővé teszik a 6. cikk (1) bekezdése és a 7. cikk alapján hozzá beérkező információk megosztását a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a tagállamok hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságaival, a tagállami versenyhivatalokkal és más érintett hatóságokkal. Az Ügynökség az (1) bekezdés alapján kialakított mechanizmusokhoz csak azoknak a szerveknek ad hozzáférést, amelyek úgy alakították ki rendszereiket, hogy az Ügynökség képes legyen megfelelni a 9. cikk (1) bekezdésében előírt követelményeknek.

(2) A(z) ---/----/EU rendelet [európai piaci infrastruktúra-rendelet – 2010/0250 (COD)] értelmében nyilvántartásba vett vagy elismert kereskedési adattárak az Ügynökség rendelkezésére bocsátják a nagykereskedelmi energiatermékekre vonatkozóan általuk összegyűjtött összes információt.

A hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságok átadják az Ügynökségnek azokat a jelentéseket, amelyeket a nagykereskedelmi energiatermékekkel kapcsolatos ügyletekről a 2004/39/EK irányelv 25. cikkének (3) bekezdése és a(z) ---/----/EU rendelet [európai piaci infrastruktúra-rendelet – 2010/0250 (COD)] 6. cikkének (2) bekezdése alapján kapnak.

9. cikk

Adatvédelem és operatív megbízhatóság

(1) Az Ügynökség gondoskodik a 7. cikk alapján hozzá beérkező információk bizalmas kezeléséről, épségének megőrzéséről és védelméről. Az Ügynökség lépéseket tesz a rendszereiben tárolt információk visszaélésszerű felhasználásának megelőzésére.

Az Ügynökség a szükséges körben a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[21] szerint jár el.

Az Ügynökség azonosítja a működési kockázat forrásait, és a működési kockázatot megfelelő rendszerek, ellenőrzések és eljárások kidolgozása útján minimalizálja.

[21] HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

(2) Az Ügynökség dönthet úgy, hogy az általa birtokolt információkat részlegesen hozzáférhetővé teszi a nyilvánosság számára, amennyiben gondoskodik arról, hogy ne kerülhessenek a nyilvánosság birtokába olyan információk, amelyek konkrét piaci szereplőkre vagy konkrét ügyletekre vonatkoznak, és üzleti szempontból érzékenyek.

10. cikk

A piaci visszaélés tilalmának alkalmazása

(1) A nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják a 3. és a 4. cikkben foglalt tilalmak alkalmazását.

A tagállamok biztosítják a nemzeti szabályzó hatóságok számára az ehhez szükséges kivizsgálási hatásköröket. Ezeket a hatásköröket az arányosság elvének szem előtt tartásával kell gyakorolni. A szóban forgó hatáskörök gyakorolhatók:

a) közvetlenül;

b) más hatóságokkal vagy a piaci vállalkozásokkal együttműködésben;

c) a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező igazságügyi szerv részvételével.

(2) Az (1) bekezdésben előírt kivizsgálási hatáskörök gyakorlója jogosult:

a) betekinteni minden releváns iratba, és arról másolatot kapni;

b) bárkitől tájékoztatást kérni, ideértve az érintett megbízások közvetítésének és az érintett ügyletek bonyolításának egyes szakaszaiban részt vevő személyeket és e személyek munkahelyi elöljáróit is, továbbá ezeket a személyeket szükség szerint beidézni és kihallgatni;

c) helyszíni vizsgálatokat végrehajtani;

d) bekérni a meglévő rögzített telefonbeszélgetéseket és a meglévő adatforgalmi nyilvántartásokat;

e) felszólítani az e rendeletbe és az e rendelet alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusokba ütköző magatartásformák megszüntetésére;

f) bíróságtól vagyon befagyasztását vagy lefoglalását kérni;

g) indítványozni a szakmai tevékenység gyakorlásától való ideiglenes eltiltást.

(3) Ha egy hivatásszerűen nagykereskedelmi energiatermékekre vonatkozó ügyleteket bonyolító személy olyan ügyletet észlel, amelyről ésszerűen feltehető, hogy a 3. és a 4. cikkben foglalt tilalmak valamelyikébe ütközik, akkor köteles haladéktalanul értesíteni a nemzeti szabályozó hatóságot.

A hivatásszerűen nagykereskedelmi energiatermékekre vonatkozó ügyleteket bonyolító személyek kötelesek olyan eredményes intézkedéseket és eljárásokat kialakítani és fenntartani, amelyek azonosítják a 3. és a 4. cikkben foglalt tilalmak megsértésének eseteit.

11. cikk

Uniós szintű együttműködés

(1) Az Ügynökség gondoskodik arról, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok az e rendeletben előírt feladataikat koordinált módon hajtsák végre.

A nemzeti szabályozó hatóságok e rendeletben előírt feladataik ellátása céljából az Ügynökséggel és egymással együttműködnek.

(2) A nemzeti szabályozó hatóságok a lehető legkonkrétabb formában tájékoztatják az Ügynökséget minden olyan esetben, amikor annak alapos gyanúját észlelik, hogy – akár saját tagállamukban, akár más tagállamban – bárki olyan cselekményt hajt vagy hajtott végre, amely sérti e rendelet rendelkezéseit.

Az a nemzeti szabályozó hatóság, amely annak gyanúját észleli, hogy egy másik tagállamban olyan cselekményeket hajtanak végre, amelyek az ő tagállamában hatással vannak a nagykereskedelmi energiapiacokra vagy a nagykereskedelmi energiatermékek árára, felkérheti az Ügynökséget a (4) bekezdésben előírt intézkedések alkalmazására.

(3) A nagykereskedelmi energiapiacokon megvalósuló piaci visszaélésekkel szembeni összehangolt fellépés biztosítása érdekében:

a) a nemzeti szabályozó hatóságok tájékoztatják tagállamuk hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságát és az Ügynökséget minden olyan esetben, amikor annak alapos gyanúját észlelik, hogy egy nagykereskedelmi energiapiacon bárki olyan cselekményeket hajt vagy hajtott végre, amelyek a 2003/6/EK irányelv értelmében piaci visszaélésnek minősülnek, és az említett irányelv 9. cikkében foglalt rendelkezések hatálya alá tartozó pénzügyi eszközöket érintenek;

b) az Ügynökség tájékoztatja az ESMA-t és az érintett hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságot minden olyan esetben, amikor annak alapos gyanúját észleli, hogy egy nagykereskedelmi energiapiacon bárki olyan cselekményeket hajt vagy hajtott végre, amelyek a 2003/6/EK irányelv értelmében piaci visszaélésnek minősülnek, és az említett irányelv 9. cikkében foglalt rendelkezések hatálya alá tartozó pénzügyi eszközöket érintenek;

c) a tagállamok hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságai tájékoztatják az ESMA-t és az Ügynökséget minden olyan esetben, amikor annak alapos gyanúját észlelik, hogy egy másik tagállam nagykereskedelmi energiapiacain bárki olyan cselekményeket hajt vagy hajtott végre, amelyek a 3. és a 4. cikkben foglalt rendelkezésekbe ütköznek.

(4) Azokban az esetekben, amikor az e rendeletben foglalt rendelkezések megsértésének gyanúját észleli, az Ügynökség az (1) bekezdésben előírt feladatainak ellátása érdekében jogosult:

a) egy vagy több nemzeti szabályozó hatóságot felkérni a vélt jogsértéssel kapcsolatos bármely információ átadására;

b) egy vagy több nemzeti szabályozó hatóságot felkérni a vélt jogsértés kivizsgálásának megkezdésére és a jogsértés folytán kialakult helyzet orvoslásához szükséges intézkedések megtételére;

c) amennyiben úgy ítéli meg, hogy a vélt jogsértésnek határokon átívelő hatásai vannak vagy voltak, az érintett nemzeti szabályozó hatóságok képviselőinek részvételével kivizsgáló csoportot összehívni annak megvizsgálására, hogy e rendelet rendelkezéseit megsértették-e, és ha igen, melyik tagállamban; az Ügynökség szükség esetén egy vagy több tagállam hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságát vagy más érintett hatóságát is felkérheti arra, hogy a kivizsgáló csoportba képviselőt delegáljon.

(5) A nemzeti szabályozó hatóságok kötelesek teljesíteni az Ügynökség által a (4) bekezdés rendelkezései alapján hozzájuk intézett megkereséseket.

Az a nemzeti szabályozó hatóság, amely a (4) bekezdés a) pontja alapján információk átadására vagy a (4) bekezdés b) pontja alapján vélt jogsértés kivizsgálásának megkezdésére vonatkozóan kap megkeresést, a megkeresés teljesítéséhez szükséges intézkedéseket köteles azonnal megtenni. Ha a nemzeti szabályozó hatóság a kért információkat nem képes azonnal átadni, ennek okairól haladéktalanul értesíti az Ügynökséget.

A nemzeti szabályozó hatóságok részt vesznek a (4) bekezdés c) pontja alapján összehívott kivizsgáló csoport munkájában, és ahhoz minden szükséges segítséget megadnak. A kivizsgáló csoport munkáját az Ügynökség koordinálja.

(6) E rendeletből fakadó feladatainak ellátásával összefüggésben az Ügynökségre a 713/2009/EK rendelet 15. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatában foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni.

12. cikk

Szakmai titoktartás

(1) Az e rendelet alapján átvett, kicserélt és továbbított bizalmas információkkal kapcsolatos szakmai titoktartás szabályait a (2), a (3) és a (4) bekezdés állapítja meg.

(2) A szakmai titoktartás kötelezettjei:

a) az Ügynökség jelenlegi és korábbi dolgozói;

b) az Ügynökség utasításai szerint eljáró könyvvizsgálók és szakértők;

c) a nemzeti szabályozó hatóságok jelenlegi és korábbi dolgozói;

d) a nemzeti szabályozó hatóságok utasításai szerint eljáró könyvvizsgálók és szakértők, amennyiben e rendelet rendelkezései alapján bizalmas információkat kapnak.

(3) A büntetőjog hatálya alá tartozó esetek, valamint e rendelet más rendelkezései és a vonatkozó más uniós jogi aktusok sérelme nélkül a (2) bekezdésben meghatározott személyek a feladataik ellátása keretében kapott bizalmas információkat más személynek vagy hatóságnak kizárólag összefoglaló vagy összesített adatok formájában és kizárólag oly módon adhatják át, hogy abból konkrét piaci résztvevőre vagy kereskedési helyre következtetni ne lehessen.

(4) A büntetőjog hatálya alá tartozó esetek sérelme nélkül az Ügynökség, a nemzeti szabályozó hatóságok, a hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságok, az ESMA, más szervek és természetes és jogi személyek, amennyiben e rendelet rendelkezései alapján bizalmas információ birtokába jutnak, ezt a bizalmas információt csak kötelezettségeik teljesítése és feladataik ellátása keretében használhatják fel. A más hatóságok, szervek, természetes és jogi személyek ezt a bizalmas információt felhasználhatják arra a célra, amelyre azt megkapták, továbbá felhasználhatják az említett feladataikkal kifejezetten összefüggő, közigazgatási hatóság vagy bíróság előtt folyó eljárásokban. Amennyiben az Ügynökség, a nemzeti szabályozó hatóságok, a hatáskörrel rendelkező pénzügyi hatóságok, az ESMA, valamely szerv, illetőleg természetes vagy jogi személyek hatóságnak adnak át információt, az a hatóság, amelynek az információ átadása történik, az információ átadójának beleegyezésével az információt más célokra is felhasználhatja.

13. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megteszik a végrehajtásuk biztosításához szükséges valamennyi intézkedést. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok ezeket a rendelkezéseket legkésőbb [...] -ig[22] bejelentik a Bizottságnak, és haladéktalanul értesítik a Bizottságot minden későbbi módosításukról.

14. cikk

Kapcsolatok harmadik országokkal

Az Európai Unió intézményei – és különösen az Európai Külügyi Szolgálat – hatásköreinek sérelme nélkül az Ügynökség kapcsolatokat létesíthet harmadik országok felügyeleti hatóságaival. Az Ügynökség igazgatási megállapodásokat köthet nemzetközi szervezetekkel és harmadik országok közigazgatási szerveivel.

[22] HL – beírandó dátum: egy évvel a rendelet elfogadásának napja után.

15. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A Bizottság határozatlan időre szóló felhatalmazást kap az 5. és a 7. cikkben említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására.

(2) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(3) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit a 16. és a 17. cikk határozza meg.

16. cikk

A felhatalmazás visszavonása

(1) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja az 5. és a 7. cikkben említett felhatalmazást.

(2) A felhatalmazás visszavonásával kapcsolatos döntés meghozatala érdekében belső eljárást indító intézmény a végleges határozat meghozatala előtt ésszerű határidőn belül tájékoztatja arról a másik intézményt és a Bizottságot, megjelölve, hogy mely felhatalmazás visszavonásáról és milyen lehetséges indokok alapján kíván határozni.

(3) A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat haladéktalanul vagy a benne megjelölt későbbi napon lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályos felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét. A határozatot *Az Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

17. cikk

Kifogás a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen

(1) Az Európai Parlament és a Tanács az értesítés napját követő két hónapos időtartamon belül kifogást emelhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ezen időtartam egy hónappal meghosszabbodik.

(2) Ha az említett időtartam leteltéig sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt kifogást a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen, azt ki kell hirdetni *Az Európai Unió Hivatalos Lapjában*, és az a benne megállapított időpontban hatályba lép. Ha az Európai Parlament és a Tanács egyaránt arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem kíván kifogást emelni, a felhatalmazáson alapuló jogi aktust az időtartam letelte előtt ki lehet hirdetni *Az Európai Unió Hivatalos Lapjában*, és az az időtartam letelte előtt hatályba léphet.

(3) Ha az Európai Parlament vagy a Tanács kifogást emel a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen, az nem lép hatályba. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen kifogást emelő intézmény a kifogást megindokolja.

18. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet *Az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, […]-án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
[…]	*[…]*

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS JAVASLATOKHOZ

6. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

6.1. A javaslat/kezdeményezés címe

Az Európai Parlament és a Tanács xxx/xxxx/EU rendelete az energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról

6.2. A tevékenységalapú irányítás / tevékenységalapú költségvetés-tervezés keretébe tartozó érintett szakpolitikai területek[23]

Szakpolitikai terület: energiaügy

Tevékenység: belső energiapiac

6.3. A javaslat/kezdeményezés típusa

☒ A javaslat/kezdeményezés **új intézkedésre** irányul

☐ A javaslat/kezdeményezés **kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedésre** irányul[24]

☐ A javaslat/kezdeményezés **jelenlegi intézkedés meghosszabbítására** irányul

☐ A javaslat/kezdeményezés **új intézkedésnek megfelelően módosított intézkedésre** irányul

6.4. Célkitűzések

6.4.1. A javaslat/kezdeményezés által érintett többéves bizottsági stratégiai célkitűzések

A fejlett, likvid és integrált energiapiac kialakítása illeszkedik Európa 2020-ra szóló stratégiájába, amely az intelligens, fenntartható és inkluzív európai növekedést szolgálja. Ehhez a növekedéshez egyebek mellett „egymással összeköttetésben álló piacokra van szükség, ahol a verseny és a fogyasztók hozzáférése ösztönzi a növekedést és az innovációt”.[25] Ha Európa kereskedésen alapuló energiapiacainak integritását és átláthatóságát megfelelő keretszabályozás biztosítja, az elősegíti a kívánt piacintegrációt, és segít teljesíteni Európa átfogó politikai céljait.

6.4.2. Meghatározott célkitűzés(ek) és a tevékenységalapú irányítás / tevékenységalapú költségvetés-tervezés keretébe tartozó érintett tevékenység(ek)

Az elképzelés az, hogy az ACER-nek hatékonyan kell tudnia észlelni a nagykereskedelmi energiapiacokon érvényesülő olyan visszaélésszerű piaci magatartásformákat, amelyek a

---

[23] Tevékenységalapú irányítás: ABM (*Activity Based Management*), tevékenységalapú költségvetés-tervezés: ABB (*Activity Based Budgeting*).

[24] A költségvetési rendelet 49. cikke (6) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

[25] COM(2010) 2020, 2010. március 3.: „Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája”, 23. o.

különböző árukat, illetőleg a különböző tagállamokat illetően közvetetten fejtik ki hatásukat. Az is cél, hogy az ACER fellépése visszatartsa a piaci szereplőket a piac torzulását eredményező magatartásformáktól.

6.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdeményezés a kedvezményezettekre/az érintett célcsoportokra.

A nagykereskedelmi energiapiacok – ezen belül is elsősorban a nagykereskedelmi ügyletekre és az energetikai vagyon működésére vonatkozó adatok (kellő bontású előállítási adatok, üzemszünetek, szállított mennyiségek adatai, tárolási műveletek stb.) – rendszeres és kellő időben történő figyelemmel kísérésével az ACER eredményes lehet a piaci visszaélések észlelésében és megelőzésében. Ezáltal nő a piaci résztvevők biztonságérzete, és általában véve is erősödik a piacok helyes működésébe vetett bizalom. A kockázati felárak csökkenése várhatóan alacsonyabb energiaárakat is fog eredményezni valamennyi felhasználó számára.

6.4.4. Az eredmények és hatások mutatói

Tüntesse fel a javaslat/kezdeményezés megvalósításának nyomon követését lehetővé tevő mutatókat.

– Az adatgyűjtéssel érintett és ellenőrzött ügyletek száma

– A feltárt visszaélések száma

– Áru–ajánlat értékkülönbözet-idősorok felállítása (a piaci kockázati felárak meghatározásához)

6.5. A javaslat/kezdeményezés indokolása

6.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek)

Az energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló rendelet olyan hatékony és eredményes keretszabályozást tartalmaz, amely biztosítja Európa kereskedésen alapuló energiapiacainak megfelelő működését, vagyis azt, hogy a piaci folyamatokat ne torzítsák visszaélést megvalósító piaci magatartásformák, és a piacok a versenyalapú piacok normál működési mintáit kövessék. E keretszabályozás központi eleme egy európai szintű piac-ellenőrzési funkció létrehozása. Ezt a funkciót a nemrégiben létrehozott[26] Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (Agency for the Cooperation of Energy Regulators – ACER) tölti be.

Ebből a célból az ACER-nek létre kell hoznia egy külön szervezeti egységet, melyben olyan szakembereknek kell dolgozniuk, akik mélyreható ismeretekkel rendelkeznek mind az energiapiacok, mint pedig a kereskedésen alapuló pénzügyi piacok működésében. Az ACER-nek emellett olyan informatikai infrastruktúrát is ki kell alakítania, amely nagy mennyiségű adat kezelésére képes, és automatizált adatelemzést végző speciális szoftvereket is tartalmaz.

[26] Az Európai Parlament és a Tanács 713/2009/EK rendelete (2009. július 13.) az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról, HL 52. évf., 2009.8.14.

6.5.2. Az uniós részvételből adódó többletérték

A nagykereskedelmi ügyletek és a piacokra vonatkozó alapvető információk rendszeres ellenőrzése alapvető szerepet játszik a kereskedésen alapuló energiapiacok integritásának és szabályozási átláthatóságának biztosításában.

Mivel a kereskedésen alapuló villamosenergia- és gázpiacok erős szálakkal kötődnek egymáshoz, az egyik piac manipulálása automatikusan kihat más piacokra is. Mivel az érintett árukkal és származékos termékekkel gyakran különböző tagállamokban és különböző kereskedési csatornákon keresztül kereskednek egyszerre, a különböző árukra vonatkozó ügyleteket, illetőleg a különböző kereskedési platformokat érintő manipuláció kizárólag központilag szervezett ellenőrzés útján szűrhető ki. A javaslatot kísérő hatásvizsgálat rámutatott, hogy a központosított ellenőrző funkciót maga a piac nem képes biztosítani, azt legelőnyösebben európai szinten, egy, az energiaügy területén már működő ügynökség keretében lehet ellátni. Ha a piacellenőrző funkciót az ACER látja el, az lehetőséget ad az ACER már meglévő személyi állományánál felhalmozódott energiapiaci ismeretek hasznosítására, miközben ez a megoldás a költségek szempontjából is a legkedvezőbb, hiszen így az ACER működési költségeire a költségvetésben már előirányzott összegek egy része erre a célra is igénybe vehető.

6.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

Nincs hasonló tapasztalat.

6.5.4. Összhang és lehetséges szinergia egyéb pénzügyi eszközökkel

A visszaélésszerű piaci magatartásformák tilalmára vonatkozó szabályok igazodnak a pénzügyi piacokra vonatkozó hasonló szabályokhoz, így elsősorban a piaci visszaélésekről szóló irányelv rendelkezéseihez. A javaslatban európai szinten a nagykereskedelmi energiapiaci ügyletek vonatkozásában meghatározott ellenőrző funkció a maga nemében páratlan.

6.6. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

☒ A javaslat/kezdeményezés **korlátlan időtartamra** vonatkozik

A kezdeményezés 2012. és 2013. évi pénzügyi hatása a jelenlegi többéves pénzügyi programozásban előirányzott kereteken felül értendő.

6.7. Tervezett irányítási módszer(ek)[27]

A forrásokat az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége kezeli.

[27] Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletben szereplő megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

7. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

7.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Ismertesse a rendelkezések gyakoriságát és feltételeit.

Az ACER rendszeres jelentésekben számol be a Bizottságnak a nagykereskedelmi ügyletek ellenőrzésével kapcsolatos tevékenységéről, valamint a piaci visszaélés azon eseteiről, amelyeket a jogérvényesítésért felelős hatóságok vizsgálatai feltártak.

7.2. Irányító és ellenőrző rendszer

7.2.1. Felismert kockázat(ok)

A nem megfelelő adatkezelésből adódó kockázatok.

7.2.2. Tervezett ellenőrzési eszköz(ök)

A jogalkotási javaslat több intézkedést is tartalmaz az adatvédelem és az operatív felelősség kérdésében. Az ACER működését meghatározó szabályok további ellenőrzési célú intézkedéseket tartalmaznak. Lásd még az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikkét.

7.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket.

Az Ügynökségre bízott pénzeszközök kezelését a Számvevőszék (21. cikk), az Európai Parlament (21. cikk) és az Európai Csalás Elleni Hivatal (23. cikk) ellenőrzi.

8. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

8.1. A kiadások a többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik?

- Jelenlegi költségvetési kiadási tételek

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési tételek sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel	Kiadás típusa	Részvétel			
	Szám [Megnevezés……...…….]	diff./nem diff. előirányzat [28]	EFTA-országokból[29]	tagjelölt országokból[30]	harmadik országokból	a költségvetési rendelet 18. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében
1.A	32.04.10. – Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége	diff.	IGEN	NEM	NEM	IGEN

[28] Differenciált/nem differenciált előirányzatok.
[29] EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.
[30] Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelölt országok.

8.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

8.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete:	Szám	[Megnevezés … 1.A ……...……]

ACER (ügynökség)			**2012**. év	**2013**. év			A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető			**ÖSSZESEN**
•előirányzatok										
Felszerelés	Kötelezettségvállalási előirányzatok / kifizetési előirányzatok	(1)	0,985	0,100						
Működési költségek	Kötelezettségvállalási előirányzatok / kifizetési előirányzatok	(2)	0,050	0,100						
Kiküldetési költségek az új feladatokhoz	Kötelezettségvállalási előirányzatok / kifizetési előirányzatok	(3)	0,015	0,090						
Humánerőforrás	Kötelezettségvállalási előirányzatok / kifizetési	(4)	0,265	1,323						

	előirányzatok									

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2012. év	**2013**. év	**2014**. év	**2015**. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető			**ÖSSZESEN**
A többéves pénzügyi keret 1. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	1,315	1,613	2,100	2,100				
	Kifizetési előirányzatok	1,315	1,613	2,100	2,100				

8.2.2. Az ACER előirányzataira gyakorolt becsült hatás

– A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

Felszerelés

Becsléseink szerint a szoftverarchitektúra fejlesztési költsége az adatok integrálása nélkül mintegy 500 000 EUR lesz. A további adatelemzésekhez szükséges jogdíjak (Oracle-adatbázis, ETL-szoftver és speciális képernyő) költsége elérheti az 50 000 EUR-t. Hardverre első lépésben 15 000 EUR-t célszerű előirányozni.

A fenti 565 000 EUR mellett ki kell alakítani minden egyes adatszolgáltató felől az adattovábbító csatornát. Az adatszolgáltatóktól érkező adattáblák importjához szükséges új (komplex) táblák létrehozása nagyon költséges, táblánként mintegy 1500 EUR-ba kerül. Ha szerte Európában 200 adatszolgáltatót (20 kereskedési platformot és 180 közvetlen adatszolgáltatást teljesítő kereskedőt) tételezünk fel, és minden adatszolgáltató egyetlen táblában továbbítja http/ftp kiszolgálója útján az adatokat, akkor ez összesen 300 000 EUR többletköltséget jelent. Ez tehát 565 000 EUR + 300 000 EUR = 865 000 EUR. A szoftverfejlesztés és az implementált táblák kezdeti minőség-ellenőrzése és tesztelése a Bizottság szabványai szerint a fenti költségek 15%-át igényli (exkluzív hardver- és licenciadíjak). Ez összesen 985 000 EUR.

Az adatbázisok éves karbantartási és fejlesztési költsége várhatóan 100 000 EUR lesz. Ez az alábbiak szerint oszlik meg: Feltételezve, hogy néhány éven át évente 30 új adatszolgáltatót kell integrálni a rendszerbe, ennek költsége összesen 30*1500 EUR = 45 000 EUR. A szoftverek licenciadíjai az igényektől függően mintegy 25 000 EUR-t érhetnek el, a hardverkarbantartás költsége 5000 EUR lehet, a szükségessé váló szoftverfejlesztéseké pedig 25 000 EUR.

Működési költségek

További költségvetést igényelnek a találkozók és a tanulmányok költségei, valamint a fordítási, kiadási és PR-költségek. Az előzetes becslések szerint ezek a működési kiadások az első évben 50 000 EUR-t, a második évben 100 000 EUR-t, a harmadik évtől fogva pedig 300 000 EUR-t tesznek ki, feltételezve, hogy tanulmánykészítés megrendelésére az első években nem kerül sor.

Kiküldetések költségei

Feladatainak ellátásához a csapatnak kiküldetéseket kell teljesítenie (utazási és szállásköltségek). Az új csapat teljes felállása után a kiküldetési célú kiadások becsült költségvetési igénye évi 0,113 millió EUR lesz. A becslések a DG ENER-nél teljesített kiküldetések tényleges átlagos költségein alapulnak.

Személyi kiadások

Az adatbázis létrehozásához és fejlesztéséhez, ami külső szakemberek igénybevételét teszi szükségessé, a rendszerfejlesztés irányításához és felügyeletéhez, az összegyűjtött adatok validálásához és elemzéséhez, a jelentések összeállításához, valamint a kivizsgálást végző

csoportok működtetéséhez legalább 15 új munkatársra lesz szükség. Ez a következők szerint oszlik meg:

A rendszerfejlesztés irányítása és felügyelete egyebek mellett az adatszolgáltatókkal és a fejlesztőkkel kötendő szerződésekkel kapcsolatos igazgatási feladatokat (pénzügyi és jogi), műszaki specifikációk kidolgozását, a környezet tesztelését, a felhasználók kezelését és a támogatási szolgáltatásokat foglalja magában. A csapat munkájának támogatásához két személy szükséges. További fontos feladat az összegyűjtött adatok validálása, ami az adatszolgáltatók számát (200 adatszolgáltató óránkénti/naponkénti adatküldéssel) figyelembe véve legalább három munkatársat igényel. Az adatelemzéshez legalább hat személy kell. Három további személy szükséges a jelentések összeállításához, az ellenőrzést végző testület elé kerülő ügyek előkészítéséhez és a kivizsgáló csoportok működésének támogatásához. Egy további személy a csapat leendő vezetője.

Az Európai Bizottságnál tapasztalt átlagos személyi költséggel, vagyis évi 0,127 millió EUR összeggel számolva a személyi kiadások az új csapat teljes felállását követően összesen évi 1,59 millió EUR-t fognak igényelni – ez magában foglalja az elhelyezési és az igazgatási kiadásokat (postaköltség, távközlés stb.) is.

A személyi kiadásokhoz tartozik a munkaerő-felvétel költsége is, 2012-től kezdve. A személyi költségek becslése a következő munkaerő-felvételi terven alapul:

	Felvett munkaerő	Az ACER személyi állománya: ideiglenes alkalmazottak	Külső alkalmazottak: nemzeti szakértők a nemzeti szabályozó hatóságoktól
2012 első féléve	0		0
2012 második féléve	+5	3	2
2013 első féléve	+5	6	4
2013 második féléve	+5	9	6

A számítás során azt feltételeztük, hogy a szükséges új humánerőforrás 60%-át ideiglenes alkalmazottak (127 000 EUR/év), 40%-át pedig nemzeti szakértők (74 000 EUR/év) fogják adni. A személyzet ilyen összetétele azért kedvező, mert az energiaágazatban működő nemzeti szabályozó hatóságoknál az energiapiaccal kapcsolatban meglévő szakértelmet ötvözi a nagykereskedelmi árupiacokkal és/vagy a származékos termékek kereskedelmével kapcsolatban speciális ismeretekkel rendelkező szakértők szaktudásával. Az utóbbi körben a nemzeti szabályozó hatóságok nem tudnak szakértőket szolgáltatni, ezért ezeket a személyeket ideiglenes alkalmazottként kell foglalkoztatni.

	2012. év	**2013.** év			A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselői és ideiglenes alkalmazotti álláshelyek)					

Ideiglenes alkalmazottak az ACER-nél	0,191	0,952					
• **Külső személyi állomány (teljes munkaidős egyenértékben kifejezve)**[31]							
Az ACER-hez kiküldött nemzeti szakértők	0,074	0,370					
ÖSSZESEN	0,265	1,323					

Az ügynökség az új személyi állományt az adott évi költségvetés-tervezet eljárásában, a többéves személyzetpolitikai terven és a költségvetési kimutatáson keresztül fogja igényelni.

[31] CA = szerződéses alkalmazott; INT = átmeneti alkalmazott; JED = kiküldetésen lévő fiatal szakértő; LA = helyi alkalmazott; SNE = nemzeti szakértő.

8.2.3. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

– ☒A javaslat/kezdeményezés összeegyeztethető a jelenlegi többéves pénzügyi kerettel.

8.2.4. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

– A javaslat/kezdeményezés nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.

– A javaslat/kezdeményezés az alábbi becsült társfinanszírozást irányozza elő:

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

	N-edik év	**N+1-edik** év	**N+2-edik** év	**N+3-adik** év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető			Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

8.3. A bevételre gyakorolt becsült pénzügyi hatás

– ☒A javaslatnak nincs pénzügyi hatása a bevételre.